

## MİLLÎ AĞAÇLANDIRMA VE EROZYON KONTROLÜ SEFERBERLİK KANUNU

**Kanun Numarası** : 4122  
**Kabul Tarihi** : 23/7/1995  
**Yayımlandığı Resmî Gazete** : Tarih : 26/7/1995 Sayı : 22355  
**Yayımlandığı Düstur** : Tertip : 5 Cilt : 34

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### Amaç ve Kapsam

##### Amaç ve Kapsam

**Madde 1** – Bu Kanunun amacı; Devlet ormanlarında, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki arazilerde, göl ve akarsu kenarlarında, tüzel kişilerin mülkiyet ve tasarrufundaki arazilerde, orman sahasını ve ağaç servetini çoğaltmak, toprak, su ve bitki arasında bozulan dengeyi kurmak, geliştirmek ve çevre değerlerini korumak maksadıyla, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılacak ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmalarına ait esas ve usulleri düzenlemektir.

### İKİNCİ BÖLÜM

#### Tespit, Tahsis, İzin ve Uygulama

##### Devlet Ormanlarında Tespit ve İzin

**Madde 2** – Orman sınırları içindeki; yangın hariç çeşitli sebeplerle meydana gelmiş olan açıklıklarda, amenajman planlarının ağaçlandırmaya ayırdığı sahalarda, Orman Bakanlığınca belirlenecek esaslar ve önceliklere göre ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları yapılmak üzere, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere bedelsiz izin verilebilir.

6831 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi hükmüne göre orman sınırları dışına çıkarılan yerlerden, orman içindeki köylerde yerleşik kişilerin iskani için kullanılmasına ihtiyaç bulunmayan ve yeniden orman niteliği kazandırılması mümkün olan araziler üzerinde, bu Kanun hükümlerine göre ağaçlandırma ve erozyon kontrolü yapmak amacıyla kullanmak isteyenlere izin verilir. Tahsis edilen sahalardaki uygulamalar yetkili orman idaresi tarafından her 6 ayda bir yerinde denetlenerek gelişmeler rapora bağlanır. Bir yıl içinde projelendirilerek uygulamaya geçirilmemesi ve 5 yıl içinde izin amacının gerçekleştirilmemesi halinde verilen izin iptal edilir. Ayrıca, izin sahibinden araziyi kullandığı bu süre için ecrimisil alınır.

Devlet ormanlarında izin verilmesi, 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine tabidir.

##### Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki Arazilerde Tespit, Tahsis ve İzin

**Madde 3** – Turizm bölgesi, alanı ve merkezleri dışında Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup da, ağaçlandırma ve erozyon kontrol çalışmaları yapılmak üzere, genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlarla gerçek ve tüzel kişilere izin verilecek sahalarda, Turizm Bakanlığının da görüşü alınarak Orman Bakanlığının talebi üzerine ve Maliye Bakanlığınca uygun görüldüğü takdirde bu Bakanlığa tahsis edilebilir. Bu sahalarda; Orman Bakanlığınca belirlenecek esaslar ve önceliklere göre kullandırılır.

## Uygulama

**Madde 4** – Kendilerine ait arazilerde veya tahsis yapılan, izin verilen, irtifak hakkı tesis edilen sahalarda; bu Kanun kapsamında ağaçlandırma ve erozyon kontrolü seferberliğine katılacak kamu kurum ve kuruluşları ile tüzel kişiler ve yapacakları işler aşağıda sayılmıştır.

a) Cumhurbaşkanlığı; Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü vasıtasıyla, sulama göletlerinin su toplama havzalarındaki tarım arazilerinde gerekli havza ıslahı tedbirlerini alır. Toprak erozyonunu önleyici, giderici ve azaltıcı tedbirler ile toprak ve su dengesinin kurulması ve korunmasını sağlar. Köy yolları kenarlarında tarım arazilerinde rüzgar erozyonunun önlenmesi için ağaçlandırma çalışmaları yapar. Rüzgar perdeleri oluşturur. Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya özel mülkiyetinde bulunan yabancı fıstıklık, zeytinlik, harnupluk, makilik, çayır ve meraların geliştirilmesinde altyapı çalışmalarını yapar veya yaptırır.<sup>1</sup>

b) Milli Savunma Bakanlığı; Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsis edilmiş Hazine arazileri üzerinde "Ordu Ormanları" kurar. Bu ormanların bakım ve korunması askeri birliklerce yapılır. Orman Bakanlığınca teknik yardım sağlanır.

c) İçişleri Bakanlığı; mülki hudutları dahilinde valilikler ve kaymakamlıklar vasıtasıyla ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları yapar. Özel İdare imkanlarını da kullanarak "Özel İdare Ormanları" kurar.

Polis okullarında eğitim ve öğrenim gören polis adaylarına, her yıl üç adetten az olmamak üzere fidan diktirerek "Emniyet Ormanları" kurar. Bakım ve korunmasını yapar, yaptırır.

d) Milli Eğitim Bakanlığı; Orman Bakanlığınca, valiliklerce, kaymakamlıklarca ve belediyelerce tahsis edilen uygun yerlerde her öğrenciye her yıl 3 adetten az olmamak üzere fidan diktirerek "Okul Ormanları" kurar. Saha hazırlığı ile bakım ve koruma işleri araziye veren kuruluşlarca yapılır.

e) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı; Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya özel mülkiyetinde bulunan yabancı fıstıklık, zeytinlik, harnupluk, makilik, çayır ve meraların geliştirilmesi çalışmalarını yapar veya yaptırır.

f) Turizm Bakanlığı; turizm bölge, alan ve merkezlerinde ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları yapar ve yaptırır. Bu yerlerin bakım ve korunması Orman Bakanlığının teknik işbirliği ile sağlanır.

g) Çevre Bakanlığı; ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışması yapılmasını gerekli gördüğü yerlerde ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmalarını yapar veya yaptırır. "Çevre Ormanları" kurar. Bu yerlerin bakım ve korunması Orman Bakanlığı ile işbirliği içerisinde sağlanır.

h) Üniversiteler; kampusleri içinde mülkiyeti kendilerine ait veya tahsis edilen, izin verilen veya irtifak hakkı tesis edilen sahalarda, eğitim süresince her öğretim üyesi ve öğrenciye her yıl üç adetten az olmamak üzere fidan diktirerek "Üniversite ve Fakülte Ormanları" kurar. Bakım koruma ve işletilmesini yaparlar.

---

<sup>1</sup> 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 46 ncı maddesiyle bu bentte yer alan "Başbakanlık" ibaresi "Cumhurbaşkanlığı" şeklinde değiştirilmiştir.

i) Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu; özel radyo ve televizyon kuruluşları; orman ve ağaç sevgisini yaygınlaştırıcı yayın ve tanıtım faaliyetlerini ücretsiz olarak yaparlar. Programlar hazırlayıp yayınlarlar. Yayınlar; Orman Bakanlığınca belirlenecek dönemlerde, her kuruluşun ana haber bültenlerinden önce yapılır. Yılda 5 saatten az olamaz. Bu hizmetlerin yürütülmesinde Orman Bakanlığı ile işbirliği yaparlar.

j) Diyanet İşleri Başkanlığı; il ve ilçe müftülüklerinin önderliğinde, tahsis edilen Hazine arazilerinde ve izin verilen bozuk orman alanlarında "Diyanet Ormanları" kurar. Bu ormanların bakım ve korunması Orman Bakanlığının teknik işbirliği ile sağlanır.

k) Türkiye Elektrik Üretim-İletim Genel Müdürlüğü; elektrik santralleri çevresinde ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmalarını ve bu sahaların bakım, koruma işlerini yapar veya yaptırır.

l) Karayolları Genel Müdürlüğü; karayolları güzergahında yeşillendirme ve ağaçlandırma yapar. Karayolunu tehdit eden havzalarda ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları, bu sahaların bakım ve koruma işlerini yapar veya yaptırır.

m) Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları; demiryolları güzergahında, yeşillendirme, yangına dayanıklı türlerle ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmalarını, bu sahaların bakım ve koruma işlerini yapar veya yaptırır.

n) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü; barajların su toplama havzalarında mülkiyeti kendisine ait veya 6200 sayılı Kanunla kendisine verilen görevler için tahsis edilen veya izin veya irtifak hakkı tesis edilen sahalarda ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmalarını ve bakım ile koruma işlerini yapar veya yaptırır.

o) Yukarıdaki fıkralarda adları sayılmayan kamu kurum ve kuruluşları ile orman ürünlerini hammadde olarak kullanan Türkiye Selüloz ve Kağıt Sanayii Genel Müdürlüğü, Orman Ürünleri Sanayii Anonim Şirketi, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü, Posta Telefon Telgraf Genel Müdürlüğü, ETİBANK Genel Müdürlüğü; kendi arazileriyle izin verilen, irtifak hakkı tesis edilen ve tahsis edilen sahalarda, üretim amaçlı ağaçlandırmalar yaparlar. Sahaların bakım, koruma ve işletilmesi bu kuruluşlarca yapılır veya yaptırılır.

p) Belediyeler; belediye sınırları içerisinde mücavir alanlarda, kendilerine ait veya tahsis edilen, izin verilen, irtifak hakkı tesis edilen yerlerde ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları yapar ve "Belediye Ormanları" kurar. Bu sahaların bakım, koruma ve işletmesini yapar ve yaptırır.

r) Köy tüzel kişilikleri; köy mülki hudutları içindeki mülkiyeti kendilerine ait veya tahsis edilen, izin verilen veya irtifak hakkı tesis edilen sahalarda ağaçlandırma yaparak "Köy Ormanları" kurar. Bu Kanunun 2 ve 3 üncü maddelerine göre verilecek tahsis, irtifak ve izinlerde köy tüzel kişiliklerine öncelik tanınır. Ağaçlandırılan bu sahaların bakım, koruma ve işletilmesi köy tüzel kişiliklerince yapılır.

s) Odalar, Meslek Kuruluşları, Birlikleri, Sendikalar, Vakıflar, Dernekler, Spor Klüpleri, Gönüllü Kuruluşlar ve Benzeri Teşekküller; mülkiyeti kendilerine ait veya tahsis edilen, izin verilen veya irtifak hakkı tesis edilen sahalarda ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları yaparlar.

t) Büyük İşletmeler; kendi arazilerinde veya izin verilen, irtifak hakkı tesis edilen veya tahsis edilen sahalarda, ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları yapar veya yaptırırlar. Büyük işletme tanımı, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde çıkarılacak tüzükle tespit edilir.

Yukarıda sayılan kamu kurum ve kuruluşları, ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları için, istediği takdirde bünyelerinde uygun kapasiteli ormancılık birimleri oluştururlar. Bu çalışmalar için gerekli mali kaynağı kendi bütçelerinden karşılarlar.

Yukarıda sayılanlar dışında kalan kamu kurum ve kuruluşları ile tüzel kişiler de bu Kanun kapsamında ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları yapabilirler.

### **Hatıra Ormanları**

**Madde 5** – Orman Bakanlığınca; gerçek ve tüzel kişilerin talebi halinde, giderleri kendilerine ait olmak üzere "Hatıra Ormanı" kurulur. Ayrıca milli ve dini bayramlarda ve özel günlerde, fidan dikilerek, her il ve ilçede "Hatıra Ormanları" oluşturulabilir. Hatıra ormanlarının ismi değiştirilemez. Bu ormanların tesis ve işletilmesi ile faydalanmaya ait esas ve usuller Orman Bakanlığınca belirlenir.

6831 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi hükmüne göre orman dışına çıkarılmış yerlerde hak sahipleri isterlerse özel orman kurabilirler.

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **Planlama, Üretim ve Faydalanma**

#### **Projelendirme**

**Madde 6** – Bu Kanun hükümlerine göre yapılacak ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları, Orman Bakanlığınca hazırlanacak tip uygulama projelerine göre yürütülür.

#### **İdare ve Amenajman**

**Madde 7** – Bu Kanun hükümlerine göre kurulan ormanlar, 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine göre işletilir ve idare olunur.

#### **Faydalanma**

**Madde 8** – Bu Kanunla kurulan ormanlardan elde edilen asli ve tali ürünler, hak sahipleri tarafından 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine uygun olarak serbestçe değerlendirilir.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **Mali Hükümler**

#### **Gelirler**

**Madde 9** – (Mülga: 21/2/2001 - 4629/1 md.)

## **Harcamalar**

**Madde 10 – (Mülga: 21/2/2001 - 4629/1 md.)**

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **Eğitim, Tanıtım ve Ödüllendirme**

#### **Eğitim ve Tanıtım**

**Madde 11 –** Ağaç ve Orman sevgisini yaygınlaştırmak için Türk Silahlı Kuvvetleri ile Milli Eğitim Bakanlığı, eğitim ve ders programlarında; Adalet Bakanlığı, ceza ve tevkif evlerinde ağaçlandırma ve erozyon konulu uygulamalı eğitimlere yer verirler.

Ağaçlandırma ve erozyon kontrolünü teşvik etmek, bu amaçla kurulmuş vakıflara üye olmayı özendirmek için Orman Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü ile Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü gerekli tanıtım çalışmalarını yaparlar.

#### **Ödüllendirme ve Teşvik**

**Madde 12 –** Ağaç ve orman sevgisinin yaygınlaştırılmasına, ormancılığın geliştirilmesine, erozyonun önlenmesine, çevrenin korunmasına önemli hizmetleri geçmiş, yeni ormanların kurulmasına fiilen veya maddi katkıda bulunmuş kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere, Orman Bakanlığınca plaket ve sertifika verilebilir.

Bu Kanun hükümlerine göre kurulan ormanlarda, ağaçlandırma, bakım ve koruma masraflarının tamamı gelir ve kurumlar vergisi matrahından düşülür.

## **ALTINCI BÖLÜM**

### **Yasaklar, Suçların Takibi ve Cezalar**

#### **Yasaklar**

**Madde 13 –** Bu Kanun hükümlerine göre tahsis edilerek, izin verilerek veya irtifak hakkı tesis edilerek kurulan ormanlarda, bina ve tesis yapılamaz. Bu alanlar amaç dışında kullanılamaz, ipotek edilemez, üçüncü şahıslara devredilemez. Amaç dışı kullanılması veya üçüncü şahıslara devredilmesi, bir yıl içinde projelendirilerek uygulamaya geçilmemesi, beş yıl içinde amacın gerçekleştirilmemesi halinde; tahsis veya izin iptal edilir. Sahaya doğrudan ve bedelsiz el konulur. Ayrıca izin sahibinden iptale kadar geçen süre için Orman Bakanlığınca mahalli rayice uygun ecrimisil alınır.

**(Ek fıkra: 26/5/2004-5177/30 md.)** Bu Kanun kapsamında izin verilen alanlarda petrol ve maden arama ve işletme faaliyetleri, bu alanlarda yapılan masrafların ruhsat sahibince tazmin edilmesi şartıyla Orman Kanununun 16 ncı maddesine göre yapılır.

#### **Suçların Takibi ve Cezalar**

**Madde 14 –** Bu Kanun hükümlerine göre tesis edilen ormanlarda işlenen suçlar, 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine göre takip edilir ve cezalandırılır.

## **YEDİNCİ BÖLÜM**

### **Çeşitli Hükümler**

#### **Kaldırılan ve Değiştirilen Hükümler**

**Madde 15** – Kaldırılan ve değiştirilen hükümler;

a) (8/6/1959 tarih ve 7336 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasıyla ilgili olup, ilgili yerlerine işlenmiştir.)

b) (24/5/1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun 18 inci maddesine ibare eklenmesiyle ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

c) (29/5/1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin değiştirilmesiyle ilgili olup yerlerine işlenmiştir.)

d) (5/6/1986 tarih ve 3308 sayılı Kanunun 32 nci maddesine ibare eklenmesiyle ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

e) (Değişik: 26/5/2004-5177/31 md.)Bu Kanun hükmüne göre tahsis edilen sahada halen petrol ve madencilik faaliyeti yapılmakta ise bu faaliyetin izin süresinin bitimine kadar, ruhsat süresinin uzatılması halinde de bu süre bitimine kadar bu sahalarda hakkında ormansız alan statüsü uygulanır.

#### **Yönetmelik**

**Madde 16** – Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, Orman Bakanlığınca bir yıl içinde hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

#### **Yürürlük**

**Madde 17** – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**Madde 18** – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**4122 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN  
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO**

| <b>Değiştiren Kanunun/<br/>KHK'nin Numarası</b> | <b>4122 Sayılı Kanunun Değişen veya<br/>İptal Edilen Maddeleri</b> | <b>Yürürlüğe Giriş Tarihi</b>                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4629                                            | 9, 10                                                              | 1/1/2002 tarihinden geçerli<br>olmak üzere 3/3/2001                                                                                                                          |
| 5177                                            | 13, 15                                                             | 5/6/2004                                                                                                                                                                     |
| KHK/698                                         | 4                                                                  | 24/6/2018 tarihinde birlikte<br>yapılan Türkiye Büyük Millet<br>Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı<br>seçimleri sonucunda<br>Cumhurbaşkanının andiçerek<br>göreve başladığı tarihte |